

4.9 ทศนคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม

จากการสำรวจทัศนคติของครัวเรือนกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 67.12 ในระดับปานกลาง ร้อยละ 30.84 และระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 2.04

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อมได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

1) ทศนคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในระดับมาก ได้แก่ ปัญหาภัยแล้ง คิดเป็นร้อยละ 83.16 และปัญหาไฟป่า คิดเป็นร้อยละ 45.23

2) ทศนคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในระดับปานกลางถึงมาก คือ ปัญหาสารเคมีทางการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 52.40

3) ทศนคติต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในระดับน้อย ได้แก่ ปัญหาภัยน้ำเสีย ปัญหาการล่าสัตว์ในพื้นที่ป่าสงวน ปัญหาการพังทลายของหน้าดิน ปัญหาน้ำท่วม ปัญหามูลฝอย ปัญหาการเก็บหาของป่าเพื่อบริโภค และปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวน ดังรายละเอียดในตารางที่ 4-17

ตารางที่ 4-17 ร้อยละของทัศนคติต่อสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมของครัวเรือนตัวอย่าง

สภาพปัญหาสิ่งแวดล้อม	ระดับทัศนคติ (ร้อยละ)		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. ไฟป่า	45.23	29.25	25.52
2. น้ำท่วม	7.21	19.75	73.04
3. ภัยแล้ง	83.16	14.99	1.85
4. น้ำเน่าเสีย	2.47	10.72	86.81
5. ขยะมูลฝอย	5.75	35.11	59.14
6. การชะล้างพังทลายของหน้าดิน	2.48	20.08	77.44
7. การบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	3.70	37.65	58.65
8. การล่าสัตว์ป่าในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	3.97	16.91	79.12
9. การเก็บหาของป่าเพื่อการบริโภค	6.25	33.75	60.00
10. สารเคมีทางการเกษตร	2.52	52.40	47.61
รวม	2.04	30.84	67.12

สำหรับผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำผิวดินจากการสำรวจทั้ง 3 ครั้ง พบว่า คุณสมบัติของน้ำอยู่ในช่วง 24.33-27.00°C ความเป็นกรด-เบส (pH) ของน้ำอยู่ในช่วง 6.93-7.64 การนำไฟฟ้าอยู่ในช่วง 143.33-230.0 $\mu\text{s}/\text{cm}$ ความกระด้างของน้ำอยู่ในช่วง 35.66-68.5 mg/l ปริมาณออกซิเจนละลายน้ำ (DO) อยู่ในช่วง 4.86-7.13 ปริมาณ บีโอดี (BOD) อยู่ในช่วง $1 < -2.12$ mg/l ปริมาณของแข็งทั้งหมดในน้ำ (TS) อยู่ในช่วง 197.66-378.33 mg/l ปริมาณของแข็งแขวนลอยในน้ำ (SS) อยู่ในช่วง 13.6-20.8 mg/l และประมาณ Fecal coliform อยู่ในช่วง 20.00-93.33 MPN/100 ml รายละเอียดดังตารางที่ 4-21

ตารางที่ 4-21 ค่าเฉลี่ยผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำผิวดิน บริเวณลุ่มน้ำเลยตอนบน

พารามิเตอร์	สถานี				
	St.1	St.2	St.3	St.4	St.5
Temperature ($^{\circ}\text{C}$)	24.33	24.83	26.66	25.66	27.0
pH	7.40	7.64	7.37	7.07	6.93
Conductivity ($\mu\text{s}/\text{cm}$)	143.33	230	223.33	213.33	210
Hardness (mg/l)	35.66	59.60	63.86	52.9	68.5
SS (mg/l)	14.78	13.6	14.18	20.8	19.4
TS (mg/l)	304.33	377.33	378.33	197.66	220.33
DO (mg/l)	6.7	7.13	6.90	5.96	4.86
BOD (mg/l)	< 1	< 1	1.43	2.13	1.40
NO_3 (mg/l)	0.10	0.16	0.31	1.53	2.12
PO_4 (mg/l)	0.07	0.09	0.94	1.17	2.16
Fecal coliform MPN/100ml	20	23.33	33.33	76.33	93.33

4.11 การอบการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บริเวณ ลุ่มน้ำเลยตอนบน

4.11.1 ความสำคัญของลุ่มน้ำเลยตอนบน

พื้นที่ลุ่มน้ำเลยตอนบนตั้งอยู่ในเขตอำเภอภูหลวง อยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดเลย มีเนื้อที่ประมาณ 594.8 ตารางกิโลเมตร หรือ 262,500 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.84 ของพื้นที่จังหวัดทั้งหมด สภาพทั่วไปของพื้นที่อยู่ในเขตที่ราบเชิงเขา มีภูเขาขึ้นสลับซับซ้อนเป็นแนวเทือกเขา พื้นที่ประมาณ 244 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ร้อยละ 58 ของพื้นที่อำเภอ เป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 2 แห่ง คือ ป่าภูหอ-ภูหลวง และป่าภูค้อ-ภูกระแต สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินจำแนกได้เป็นพื้นที่เกษตรกรรมประมาณ 117,665 ไร่ หรือ 188.26 ตารางกิโลเมตร โดยแยกเป็นพื้นที่นา 23,670 ไร่ และพืชไร่ 81,990 ไร่

แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญของลุ่มน้ำเลย คือ แม่น้ำเลย มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาภูหลวง ไหลจากทิศตะวันตกไปสู่ทิศตะวันออกเฉียงเหนือและไหลลงสู่แม่น้ำโขง ผ่านอำเภอต่างๆ ในจังหวัดเลย 4 อำเภอ คือ อำเภอภูหลวง อำเภอวังสะพุง อำเภอเมือง และอำเภอเชียงคาน ไหลลงสู่แม่น้ำโขงบริเวณบ้านปากเลย อำเภอเชียงคาน รวมระยะทางประมาณ 120 กิโลเมตร

สภาพพื้นที่ลุ่มน้ำเลยตอนบนจะแตกต่างกันไปในแต่ละหมู่บ้านที่แม่น้ำเลยไหลผ่าน ช่วงต้นน้ำ คือ ตำบลเลยวังไสย์ และแก่งศรีภูมิ มีลักษณะเป็นแม่น้ำที่มีขนาดไม่กว้างมากนัก ริมฝั่งแม่น้ำส่วนใหญ่เป็นที่ราบเชิงเขา และมีพื้นที่เกษตรและชุมชนกระจายเป็นบางแห่ง ส่วนบริเวณตำบลหนองคันทันจนถึงส่วนหนึ่งของตำบลภูหอ จะเป็นที่ราบลุ่ม มีชุมชนอาศัยอยู่มากขึ้น ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ความกว้างของแม่น้ำประมาณ 50-80 เมตร น้ำในบริเวณนี้ส่วนใหญ่จะใช้เป็นแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และเพื่อการเกษตร

ปัจจุบัน ความเสื่อมโทรมของคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ บริเวณลุ่มน้ำเลยตอนบน มีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ปัญหาเหล่านี้นอกจากจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสุขภาพอนามัยของประชาชนแล้ว ยังอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของจังหวัดอีกด้วย ดังนั้น ถ้ามีการจัดการที่ดีก็จะทำให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำ รวมทั้งส่งผลดีต่อความเจริญทางเศรษฐกิจของจังหวัดและประเทศต่อไป

4.11.2 ประเด็นปัญหาการจัดการ

จากการสำรวจในภาคสนาม การรวบรวมข้อมูล เอกสารของหน่วยราชการต่างๆ ในจังหวัดเลย รวมทั้งการระดมความคิดเห็นจากตัวแทนประชาชนในหมู่บ้านต่างๆ จำนวน 400 คน เกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไข จากการวิเคราะห์และจัดลำดับสภาพความสำคัญของปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บริเวณลุ่มน้ำเลยตอนบน สรุปได้ว่า สถานการณ์ปัญหาในภาพรวมที่มีความรุนแรงมาก ควรได้รับการแก้ไขโดยเรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้

1) ปัญหาทรัพยากรน้ำ เกิดจากความต้องการใช้น้ำเพื่อทำการเกษตร และอุปโภคบริโภคของประชาชน โดยเฉพาะในพื้นที่ตอนเหนือและตอนกลางของลุ่มน้ำ ที่ขาดแคลนแหล่งน้ำผิวดิน ซึ่งไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะพื้นที่ที่ไกลจากเขตชลประทานของลำน้ำสายหลัก

2) ปัญหาทรัพยากรที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดิน เนื่องจากขาดการวางแผนการพัฒนาการเกษตรให้เหมาะสมกับลักษณะดิน ขาดการกำหนดแผนการใช้ที่ดินและทรัพยากรดินให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กับปัญหาการขาดแคลนแหล่งน้ำ

3) ขาดมาตรการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ คือ มาตรการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ดิน และแหล่งน้ำ ให้มีการใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน เหมาะสม รวมทั้งการควบคุมปัญหามลพิษและการทำลายทรัพยากร โดยมีการประสานงานร่วมกันระหว่างองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

4) ปัญหาการบุกรุกทำลายป่าต้นน้ำลำธารของประชาชนในรูปแบบของการทำเกษตรทั้งถาวรและเลื่อนลอย ก่อให้เกิดผลเสียต่อปริมาณน้ำท่าที่ไหลลงสู่พื้นที่ลุ่มน้ำ การทำลายระบบนิเวศ ความชุ่มชื้น โดยเฉพาะในเขตอำเภอลอยวังไชย์

5) ปัญหาด้านการประกอบอาชีพของประชาชนในลุ่มน้ำ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีรายได้เล็กน้อย ปัญหาความยากจนของเกษตรกรมีผลทำให้เกิดปัญหาการบุกรุกทำลายป่า และการทำลายทรัพยากรดิน รวมทั้งประชาชนขาดการพัฒนาความรู้ในอาชีพ ทั้งการเกษตรและอาชีพอื่นๆ จึงทำให้มีโอกาสน้อยในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น

6) ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะมลพิษจากการเกษตรที่เกิดจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชหรือปุ๋ยเคมี ซึ่งมีผลทำให้เกิดปัญหาสารเคมีตกค้างในดิน เกิดปัญหาการชะล้างหน้าดินทำให้คุณสมบัติของดินเปลี่ยนไปจนไม่เหมาะสมต่อการปลูกพืช ดินเสื่อม และการชะล้างสารเคมีตกค้างลงสู่แหล่งน้ำ ส่งผลกระทบต่อเนื่องต่อการใช้น้ำอุปโภค บริโภคของชุมชนประชาชน ตลอดจนสัตว์น้ำ

4.11.3 โอกาสในการจัดการ

1) แนวคิดการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนามาบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับการรักษาฐานทรัพยากรและความสมดุลของระบบนิเวศ เพื่อรักษาสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและการพัฒนาที่ยั่งยืน ด้วยการปรับเปลี่ยนแผนการผลิตและพฤติกรรม การบริโภคเพื่อลดผลกระทบต่อฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2) แนวคิดการพัฒนาตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามแนวพระราชดำริเพื่อมุ่งสู่ประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่ที่อยู่ในพื้นที่ชนบทและชุมชนท้องถิ่นนั้น พระองค์ทรงสนพระราชหฤทัยในเรื่องการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก โดยพระองค์ทรงมุ่งเน้นให้ประชาชนอยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างสันติและเกื้อกูลกัน ทั้งนี้เพราะเป็นฐานการทำมาหากินและการดำรงวิถีชีวิตที่สำคัญที่สุดของประชาชนในชนบท ซึ่งได้เสื่อมโทรมลงมากจากการใช้ประโยชน์ของภาคเศรษฐกิจ แต่ไม่ได้รับการจัดการแก้ไขฟื้นฟูได้เท่าทันสถานการณ์ จึงได้มีพระราชดำริเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ทั้งในเรื่องการจัดการน้ำ การปลูกป่าและการอนุรักษ์ดิน เนื่องด้วยทรัพยากรธรรมชาติทั้งสามด้านนี้ คือ ห่วงโซ่ของทุกชีวิต แนวทางดำเนินการจึงต้องมีการอนุรักษ์และพัฒนาควบคู่กับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างถูกต้องและไม่ทำลายธรรมชาติแวดล้อม

จากแนวคิดดังกล่าวคณะวิจัยได้นำมามาจัดทำกรอบแนวคิดของการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บริเวณลุ่มน้ำเลยตอนบน ซึ่งประกอบด้วยหลักการพัฒนาสำคัญ 4 ประการ คือ

1) หลักดุลยภาพการพัฒนา (Balance) การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระบบลุ่มน้ำทุกแห่งควรจะมีสมดุลในทุกสาขาการพัฒนา ประชาชนในพื้นที่ควรได้รับประโยชน์จากการพัฒนาทั้งของรัฐและเอกชนอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้นทั้งในด้านรายได้ โอกาสที่จะได้รับบริการสาธารณะพื้นฐานของรัฐ และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรในท้องถิ่น

2) หลักเสถียรภาพการพัฒนา (Stability) การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระบบลุ่มน้ำ ควรต้องเป็นการพัฒนาอย่างมีเสถียรภาพทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ทรัพยากรธรรมชาติไม่ถูกทำลาย ส่งผลให้ครอบครัวมีความอบอุ่น มีความสุขและชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้

3) หลักศักยภาพการพัฒนา (Potential) การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระบบลุ่มน้ำ ควรต้องเน้นการพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ทั้งในส่วนของทรัพยากรธรรมชาติ องค์การที่เกี่ยวข้องและประชาชนในเขตพื้นที่ โดยพัฒนาประชาชนซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาให้มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา และจิตใจ เพื่อที่จะสามารถปรับตัวและรองรับการพัฒนาในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) หลักสัมพันธ์ภาพการพัฒนา (Relationship) การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควรจะมีความสัมพันธ์หรือเชื่อมโยงกับการพัฒนาพื้นที่อื่นๆ ทั้งภายในและภายนอกลุ่มน้ำ

ทั้งนี้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ได้เห็นความสำคัญและความจำเป็นต่อการจัดการลุ่มน้ำอย่างเป็นระบบลุ่มน้ำ แต่แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการนั้นยังไม่เป็นรูปธรรม ดังนั้น ผลการศึกษาการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บริเวณลุ่มน้ำเลยตอนบน จะเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดแนวทางและแผนการจัดการอย่างเป็นระบบ โดยที่พื้นที่ลุ่มน้ำเลยตอนบนเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนาทั้งในเรื่องทรัพยากรน้ำ ที่ดิน ป่าไม้ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล ดังนั้น ถ้ามีการจัดการที่ดีก็จะทำให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำ รวมทั้งส่งผลดีต่อความเจริญทางเศรษฐกิจของจังหวัดและประเทศต่อไป

4.11.4 วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนปฏิบัติการ

- 1) เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบริเวณลุ่มน้ำเลยตอนบนให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุดและยั่งยืน
- 2) เพื่อควบคุมและป้องกันปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำเลยตอนบน
- 3) เพื่อให้ประชากรในพื้นที่ลุ่มน้ำเลยตอนบนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- 4) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบลุ่มน้ำ

4.11.5 แผนงานหลักการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาและบทสรุปปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดังกล่าวมาแล้ว สามารถนำมาสรุปเป็นแผนงานหลัก 4 แผนงาน ดังนี้

- 1) แผนงานการฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติให้สามารถใช้ประโยชน์ได้สูงสุด
- 2) แผนงานการปรับปรุงการใช้ประโยชน์ที่ดิน
- 3) แผนงานการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 4) แผนงานการปรับปรุงคุณภาพชีวิต

4.12 แผนงานการฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติให้สามารถใช้ประโยชน์ได้สูงสุด

4.12.1 สภาพปัจจุบัน

จากการวิเคราะห์การใช้ประโยชน์ทรัพยากรน้ำและแนวโน้มการใช้น้ำของประชาชน บริเวณลุ่มน้ำเลยตอนบน พบปัญหาแหล่งน้ำธรรมชาติ 3 ประเด็น คือ

- 1) การขาดแคลนแหล่งน้ำใช้เพื่อการอุปโภค บริโภค จากการสำรวจข้อมูลภาคสนามพบว่า มีหลายหมู่บ้าน โดยเฉพาะในเขต อปต.แก่งศรีภูมิ และหน่วยสีเขียวที่ขาดแคลนน้ำประปาเพื่อใช้อุปโภค บริโภค
- 2) การขาดแคลนแหล่งน้ำใช้เพื่อการเกษตรกรรมและปศุสัตว์ โดยเฉพาะบริเวณนอกพื้นที่ชลประทาน พื้นที่เกษตรกรรมดังกล่าวเมื่อขาดแหล่งกักเก็บน้ำผิวดินจำเป็นต้องพึ่งพาน้ำฝนเป็นแหล่งน้ำใช้หลัก ทำให้ไม่สามารถทำการเกษตรได้เต็มศักยภาพของดินและไม่สามารถทำการเพาะปลูกให้ได้ผลผลิตสมบูรณ์อย่างสม่ำเสมอ
- 3) แหล่งน้ำผิวดินตามธรรมชาติต้นเขิน อันเนื่องมาจากการชะล้างพังทลายของดินตามภูเขา การชะล้างพังทลายของผิวดินในการเกษตรกรรม หรือการพังทลายของดินบริเวณริมตลิ่ง เนื่องจากการไหลของน้ำในฤดูน้ำหลากอย่างรวดเร็ว

4.12.2 แนวทางการแก้ไขปัญหาและการจัดการ

การฟื้นฟูและเพิ่มประสิทธิภาพของแหล่งน้ำธรรมชาติในลุ่มน้ำเลยตอนบนเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม ได้จัดลำดับความสำคัญแนวทางการแก้ไขปัญหา ดังนี้

- 1) เร่งรัดให้มีการฟื้นฟูสภาพแหล่งต้นน้ำลำธารที่เสื่อมโทรมให้สมบูรณ์โดยเร็ว เพื่อสามารถเป็นแหล่งน้ำต้นทุนที่จะปล่อยน้ำสู่พื้นที่ตอนล่างอย่างสม่ำเสมอ
- 2) ชุมชนที่มีแหล่งน้ำใช้เป็นแหล่งน้ำชลประทานหรือลำน้ำที่สามารถจัดสรรปริมาณน้ำเพิ่มขึ้นได้ จะต้องควบคุมการใช้น้ำให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยรู้จักการใช้น้ำหมุนเวียนและใช้น้ำในส่วนที่จำเป็น

3) ชุมชนที่ใช้น้ำจากแหล่งน้ำใต้ดิน ไม่มีแหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ จะต้องพัฒนาบ่อบาดาลเพิ่มเติม และแหล่งน้ำขนาดเล็กพวกสระ รวมทั้งต้องส่งเสริมให้ประชาชนใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ และให้ประชาชนสร้างแหล่งกักเก็บน้ำใช้ประจำบ้าน

4) ชุมชนต้องพัฒนาระบบน้ำประปาชุมชน เพื่อใช้อุปโภคบริโภคให้ครบทุกหมู่บ้าน ซึ่งอาจจะเป็นบ่อบาดาล หรือแหล่งน้ำผิวดินอื่น ๆ เช่น ฝาย หรืออ่างเก็บน้ำขนาดเล็กประจำหมู่บ้าน รวมทั้งจะต้องส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งอนุรักษ์สภาพแหล่งน้ำ และไม่ก่อให้เกิดปัญหาน้ำเสียกับแหล่งน้ำ

4.12.3 วัตถุประสงค์ของแผนงานหลัก

1) การอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งน้ำผิวดิน เพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตรกรรม โดยให้มีความร่วมมือทั้งจากประชาชนและหน่วยงานของรัฐ

2) การปรับปรุงประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำและการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อลดปัญหาภัยแล้งและป้องกันอุทกภัย

4.12.4 เป้าหมายของแผนงานหลัก

1) เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนน้ำใช้ เพื่อการอุปโภค บริโภค และการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

2) พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรที่เกิดจากปัญหาการขาดแคลนน้ำใช้

4.12.5 แผนปฏิบัติการจัดการเพื่อฟื้นฟูคุณภาพแหล่งน้ำธรรมชาติ

เพื่อให้เกิดการฟื้นฟูแหล่งน้ำและเพิ่มประสิทธิภาพของแหล่งน้ำธรรมชาติ มีโครงการต่าง ๆ เสนอแนะทั้งหมด 7 โครงการ คือ

1) โครงการ รณรงค์เพื่อสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์และใช้น้ำอย่างคุ้มค่า

2) โครงการ การฝึกอบรมผู้นำชุมชนเรื่องการฟื้นฟูและรักษาแหล่งน้ำ

3) โครงการ การคุ้มครองป่าไม้และพื้นที่ต้นน้ำลำธาร

4) โครงการ การพัฒนาแหล่งน้ำผิวดินขนาดเล็ก

5) โครงการ การพัฒนาแหล่งน้ำใต้ดิน

6) โครงการ รณรงค์ปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อย

7) โครงการ ปรับปรุงประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำของแหล่งน้ำ

รายละเอียดของโครงการในแผนปฏิบัติการเพื่อฟื้นฟูคุณภาพแหล่งน้ำธรรมชาติ แสดงดังตารางที่ 4-22

ตารางที่ 4-22 แผนปฏิบัติการเพื่อฟื้นฟูคุณภาพแหล่งน้ำ

แผนงาน / โครงการ	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย / กิจกรรม	ระยะเวลา	งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1) โครงการรณรงค์เพื่อสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์และใช้น้ำอย่างคุ้มค่า	ต.เลยวังไธย์ ต.ภูหอ ต.หนองคัน ต.แก่งศรีภูมิ ต.ห้วยสีเสียด	เป้าหมาย 1) การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ 2) ลดปัญหาการขาดแคลนน้ำ กิจกรรม 1) เผยแพร่ถึงความสำคัญของทรัพยากรน้ำต่อการยังชีพ 2) อบรม เรื่อง การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ 3) ประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้ประชาชนรู้จักการใช้ประโยชน์น้ำอย่างคุ้มค่า	2 ปี	500,000 บาท	- องค์การบริหารส่วนจังหวัด - องค์การบริหารส่วนตำบล
2) โครงการฝึกอบรมผู้นำชุมชน เรื่อง การฟื้นฟูและรักษาแหล่งน้ำ	ต.เลยวังไธย์ ต.ภูหอ ต.หนองคัน ต.แก่งศรีภูมิ ต.ห้วยสีเสียด	เป้าหมาย 1) รักษาคุณภาพแหล่งน้ำไม่ให้เกิดมลพิษ กิจกรรม 1) อบรม เรื่อง การฟื้นฟูและรักษาแหล่งน้ำในชุมชน 2) รณรงค์ประชาสัมพันธ์ เรื่อง การบำรุงรักษาแหล่งน้ำ 3) จัดตั้งกลุ่มฟื้นฟู รักษา แหล่งน้ำในชุมชน	4 ปี	400,000 บาท	- องค์การบริหารส่วนจังหวัด - องค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 4-22 แผนปฏิบัติการเพื่อฟื้นฟูคุณภาพแหล่งน้ำ (ต่อ)

แผนงาน / โครงการ	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย / กิจกรรม	ระยะเวลา	งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
3) โครงการ การคุ้มครองป่าไม้และพื้นที่ต้นน้ำลำธาร	ต.เลยวังไสย์ ต.ภูหอ ต.หนองคัน ต.แก่งศรีภูมิ ต.ห้วยสีเสียด	เป้าหมาย 1) ฝักระวังรักษาป่าต้นน้ำลำธารไม่ให้ถูกทำลาย กิจกรรม 1) อบรมอาสาสมัครป้องกันรักษาป่า 2) จัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครป้องกันรักษาป่า	4 ปี	800,000 บาท	- องค์การบริหารส่วนตำบล - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4) โครงการ การพัฒนาแหล่งน้ำผิวดินขนาดเล็ก	ต.เลยวังไสย์ ต.ภูหอ ต.หนองคัน ต.แก่งศรีภูมิ ต.ห้วยสีเสียด	เป้าหมาย 1) ป้องกันการขาดแคลนน้ำ 2) จัดหาแหล่งน้ำให้เพียงพอต่อการเกษตร กิจกรรม 1) สำรวจสภาพการขาดแคลนน้ำ 2) เสนอโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ 3) บำรุงรักษาแหล่งน้ำขนาดเล็ก	4 ปี	-	- องค์การบริหารส่วนตำบล - สำนักงานชลประทานจังหวัดเลย - สำนักงานทรัพยากรธรณี

ตารางที่ 4-22 แผนปฏิบัติการเพื่อฟื้นฟูคุณภาพแหล่งน้ำ (ต่อ)

แผนงาน / โครงการ	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย / กิจกรรม	ระยะเวลา	งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
5) โครงการ การพัฒนาแหล่งน้ำใต้ดิน	ต.เลยวังไสย์ ต.ภูหอ ต.หนองคัน ต.แก่งศรีภูมิ ต.ห้วยสีเสียด	เป้าหมาย 1) จัดหาแหล่งน้ำใต้ดินเพิ่มเติมเพื่อการบริโภค อุปโภค กิจกรรม 1) สำรวจปริมาณและคุณภาพน้ำใต้ดิน 2) พัฒน่าน้ำใต้ดินมาใช้ประโยชน์	2 ปี	500,000 บาท	- องค์การบริหารส่วนตำบล - สำนักงานชลประทานจังหวัดเลย - สำนักงานทรัพยากรธรณีจังหวัดเลย
6) โครงการรณรงค์ปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อย	ต.เลยวังไสย์ ต.ภูหอ ต.หนองคัน ต.แก่งศรีภูมิ ต.ห้วยสีเสียด	เป้าหมาย 1) ลดปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร กิจกรรม 1) สำรวจสภาพดิน 2) สำรวจชนิดพืชที่ใช้น้ำน้อย 3) ศึกษาความเป็นไปได้ทางเศรษฐศาสตร์	4 ปี	200,000 บาท	- องค์การบริหารส่วนตำบล - สำนักงานเกษตรจังหวัดเลย - สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดเลย

ตารางที่ 4-22 แผนปฏิบัติการเพื่อฟื้นฟูคุณภาพแหล่งน้ำ (ต่อ)

แผนงาน / โครงการ	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย / กิจกรรม	ระยะเวลา	งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
7) โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำของแหล่งน้ำ	ต.เลยวังไสย์ ต.ภูหอ ต.หนองคัน ต.แก่งศรีภูมิ ต.ห้วยสีเสียด	<p>เป้าหมาย</p> 1) พัฒนาแหล่งน้ำให้สามารถใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ <p>กิจกรรม</p> 1) สำรวจสภาพการขาดแคลนน้ำ 2) สำรวจปริมาณและคุณภาพแหล่งน้ำในชุมชน 3) ขุดลอก พัฒนาแหล่งน้ำผิวดินในชุมชน 4) ส่งเสริมการดูแลรักษาแหล่งน้ำในชุมชน	4 ปี	-	- องค์การบริหารส่วนตำบล - องค์การบริหารส่วนจังหวัด - สำนักงานชลประทานจังหวัดเลย

4.13 แผนปรับปรุงการใช้ประโยชน์ที่ดิน

4.13.1 สภาพปัจจุบัน

การใช้ที่ดินและสิ่งแวดล้อมในบริเวณลุ่มน้ำเลยตอนบน มีปัญหาสรุปได้ดังนี้

1) พื้นที่ตำบลเลยวังไสย์มีการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรยังไม่เหมาะสมกับสมรรถนะของดิน โดยพื้นที่มีลักษณะเหมาะสมกับการปลูกป่าหรือรักษาสภาพเป็นป่าไม้ และการทำการเกษตรแบบวนเกษตรผสมทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ หรือพืชไร่ผสมไม้ผล แต่ปัจจุบันมีลักษณะของการทำพืชไร่และนาข้าวที่ต้องการใช้น้ำมากและต้องการดินที่มีความอุดมสมบูรณ์สูง

2) พื้นที่อื่น ๆ มีลักษณะการใช้ที่ดินเหมาะกับทรัพยากรดินแต่ควรส่งเสริมให้มีการปลูกไม้ยืนต้นและไม้ผลตามไร่และนาข้าว การปลูกพืชหมุนเวียนและการปลูกพืชคลุมดินเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรดิน รวมทั้งการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำด้วย ซึ่งจะช่วยให้การใช้ทรัพยากรดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3) ดินเสื่อมโทรมเนื่องมาจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยวเป็นเวลานาน รวมทั้งการให้สารเคมีทางการเกษตรเป็นจำนวนมาก

4.13.2 แนวทางการแก้ไขปัญหาและการจัดการ

เพื่อให้การใช้ประโยชน์ที่ดินได้รับผลผลิตอย่างสม่ำเสมอและยั่งยืน ควบคู่กับการป้องกันการเสื่อมโทรมและการชะล้างหน้าดิน จึงควรมีมาตรการการอนุรักษ์ดินและน้ำ ดังนี้

1) เขตพื้นที่ที่ต้องรักษาไว้เป็นพื้นที่ป่าไม้อย่างถาวร เช่น เขตป่าไม้สมบูรณ์ที่มีอยู่หรือคงสภาพอยู่ในช่วงปัจจุบัน และเขตพื้นที่ที่ถูกบุกรุก จะต้องเร่งดำเนินการปลูกป่าทดแทนเพื่อขยายจำนวนพื้นที่ป่าไม้ โดยเฉพาะในเขตตำบลเลยวังไสย์

2) เขตพื้นที่สำหรับการเกษตร เป็นเขตที่อยู่นอกเขตป่าไม้ถาวร จะต้องดำเนินการจัดทำแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตร โดยคำนึงถึงศักยภาพและความเหมาะสมของดินและการใช้ที่ดิน รวมทั้งควบคุมส่งเสริมทำการเกษตรให้เหมาะสมกับสมรรถนะดิน

3) ต้องเสริมสร้างมาตรการและสิ่งจูงใจในรูปแบบต่าง ๆ ให้แก่เกษตรกรเจ้าของที่ดินทำการอนุรักษ์ดินและพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ โดยวิธีการต่างๆ เช่น การปลูกพืชตามแนวระดับ การทำคันดินกั้นน้ำ เป็นต้น

4.13.3 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ลุ่มน้ำอย่างเหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่
- 2) เพื่อแก้ไขปัญหาและลดความขัดแย้งการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่
ต้นน้ำลำธาร

4.13.4 เป้าหมายของแผนงานหลัก

- 1) การใช้ทรัพยากรดินอย่างเหมาะสมและให้สามารถอำนวยผลผลิตทางการเกษตร
ได้อย่างยั่งยืน
- 2) ป้องกันการเสื่อมโทรมและการชะล้างหน้าดิน

4.13.5 แผนปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงการใช้ที่ดินและสิ่งแวดล้อม

เพื่อให้การใช้ประโยชน์ที่ดินได้รับผลผลิตอย่างสม่ำเสมอและยั่งยืน ควบคู่กับการ
ป้องกันการเสื่อมโทรมและการชะล้างหน้าดิน จึงควรมีมาตรการการอนุรักษ์ดินและน้ำ ดังนี้

- 1) โครงการศึกษาแผนการใช้ที่ดินของพื้นที่ลุ่มน้ำเลยตอนบนโดยชุมชน
- 2) โครงการส่งเสริมเกษตรกรในการดูแลบำรุงรักษาดินด้วยการใส่ปุ๋ยและใช้ปุ๋ยที่
เหมาะสม
- 3) โครงการส่งเสริมการใช้ที่ดินในระบบวนเกษตรและป่าชุมชน
- 4) โครงการส่งเสริมและการป้องกันควบคุมการชะล้างพังทลายของดิน
- 5) โครงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- 6) โครงการรณรงค์การลดการใช้สารเคมีในการเกษตรทั้งปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช ควบคู่
กับการส่งเสริมการใช้ชีววิธีในการเพิ่มผลผลิต
- 7) โครงการสำรวจและพิสูจน์สิทธิการถือครองที่ดินในพื้นที่อนุรักษ์
- 8) โครงการออกเอกสารสิทธิในที่ดินที่ถือครองอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

รายละเอียดของโครงการในแผนปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงการใช้ที่ดินและสิ่งแวดล้อม
แสดงดังตารางที่ 4-23

ตารางที่ 4-23 แผนปฏิบัติการปรับปรุงการใช้ที่ดินและสิ่งแวดล้อม

แผนงาน / โครงการ	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย / กิจกรรม	ระยะเวลา	งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1) โครงการศึกษาแผนการใช้ที่ดินของพื้นที่ลุ่มน้ำเลยตอนบนโดยชุมชน	อบต.เลยวังไสย์ ต.ภูหอ ต.หนองคัน ต.แก่งศรีภูมิ ต.ห้วยสีเสียด	เป้าหมาย 1) กำหนดกิจกรรมการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ กิจกรรม 1) ศึกษาการใช้ประโยชน์ที่ดินในปัจจุบัน 2) อบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ 3) จัดทำแผนการใช้ที่ดินของชุมชน 4) เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ กำกับให้เป็นไปตามแผน	4 ปี	-	- สำนักงานจังหวัดเลย - สำนักงานป่าไม้จังหวัด - สำนักงานพัฒนาที่ดิน - องค์การบริหารส่วนตำบล
2) โครงการส่งเสริมเกษตรกรในการดูแลบำรุงรักษาดินด้วยการใส่ปุ๋ยและใช้ปุ๋ยที่เหมาะสม	อบต.เลยวังไสย์ ต.ภูหอ ต.หนองคัน ต.แก่งศรีภูมิ ต.ห้วยสีเสียด	เป้าหมาย 1) ป้องกันความเสื่อมโทรมของดิน กิจกรรม 1) ส่งเสริม แนะนำการปรับปรุงดิน 2) อบรมเชิงปฏิบัติการการใช้สารอินทรีย์ที่เหมาะสมแก่เกษตรกร 3) จัดทำแปลงสาธิตการปรับปรุงบำรุงดิน	4 ปี	200,000 บาท	- สำนักงานจังหวัดเลย - สำนักงานป่าไม้จังหวัด - กรมพัฒนาที่ดิน - องค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 4-23 แผนปฏิบัติการปรับปรุงการใช้ที่ดินและสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

แผนงาน / โครงการ	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย / กิจกรรม	ระยะเวลา	งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
3) โครงการส่งเสริมการใช้ที่ดินในระบบวนเกษตรและป่าชุมชน	อบต.เลยวังไสย์ ต.ภูหอ ต.หนองคัน ต.แก่งศรีภูมิ ต.ห้วยสีเสียด	เป้าหมาย 1) ลดปัญหาการบุกรุกทำลายป่า กิจกรรม 1) ดำเนินการสำรวจพื้นที่และจำนวนชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำ 2) ให้คำแนะนำ สาธิต อบรมการใช้ที่ดินระบบวนเกษตร 3) ส่งเสริมการป้องกันรักษาป่า-ปลูกป่าในระดับหมู่บ้าน	4 ปี	200,000 บาท	- องค์การบริหารส่วนจังหวัด - องค์การบริหารส่วนตำบล - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4) โครงการส่งเสริมและการป้องกันควบคุมการชะล้างพังทลายของดิน	อบต.เลยวังไสย์ ต.ภูหอ ต.หนองคัน ต.แก่งศรีภูมิ ต.ห้วยสีเสียด	เป้าหมาย 1) ควบคุมการชะล้างพังทลายของดิน กิจกรรม 1) ส่งเสริมการบำรุงรักษาดินด้วยสารอินทรีย์ 2) ให้คำแนะนำ สาธิต ฝึกอบรมวิธีการควบคุมการชะล้างหน้าดินโดยวิธีกลและวิธีเขตกรรม 3) ส่งเสริมการปลูกพืชคลุมดิน การปลูกหญ้าแฝก	4 ปี	200,000 บาท	- องค์การบริหารส่วนตำบล - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 4-23 แผนปฏิบัติการปรับปรุงการใช้ที่ดินและสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

แผนงาน / โครงการ	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย / กิจกรรม	ระยะเวลา	งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
5) โครงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ	อบต.เลยวังไสย์ ต.ภูหอ ต.หนองคัน ต.แก่งศรีภูมิ ต.ห้วยสีเสียด	เป้าหมาย 1) ควบคุมการชะล้างพังทลายของดิน กิจกรรม 1) จัดทำเอกสาร เผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ 2) อบรมมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ 3) ศึกษาดูงานการอนุรักษ์ดินและน้ำ 4) จัดทำแปลงสาธิตมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ	2 ปี	100,000 บาท	- องค์การบริหารส่วนจังหวัด - องค์การบริหารส่วนตำบล - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6) โครงการรณรงค์การลดการใช้สารเคมีในการเกษตรควบคู่กับการส่งเสริมการใช้ชีววิธีในการเพิ่มผลผลิต	อบต.เลยวังไสย์ ต.ภูหอ ต.หนองคัน ต.แก่งศรีภูมิ ต.ห้วยสีเสียด	เป้าหมาย 1) ลดปริมาณการใช้สารเคมีในการเกษตร กิจกรรม 1) ประชาสัมพันธ์ให้คำแนะนำ 2) อบรมความรู้ด้านการผลิตสารชีวภาพในการเกษตร 3) ส่งเสริมการใช้ชีววิธีในการเพิ่มผลผลิตการเกษตร	2 ปี	100,000 บาท	- องค์การบริหารส่วนจังหวัด - องค์การบริหารส่วนตำบล - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 4-23 แผนปฏิบัติการปรับปรุงการใช้ที่ดินและสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

แผนงาน / โครงการ	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย / กิจกรรม	ระยะเวลา	งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
7) โครงการสำรวจและพิสูจน์สิทธิการถือครองที่ดินในพื้นที่อนุรักษ์	อบต.เลยวังไสย์ ต.ภูหอ ต.หนองคัน ต.แก่งศรีภูมิ ต.ห้วยสีเสียด	เป้าหมาย 1) พิสูจน์สิทธิการถือครองที่ดินที่ถูกต้องตามกฎหมาย กิจกรรม 1) ดำเนินการร่วมกับโครงการกำหนดขอบเขตการใช้ที่ดิน-ป่าไม้ ในพื้นที่ลุ่มน้ำ และโครงการสร้างแนวเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์และป่าอุทยานแห่งชาติ 2) พิสูจน์กรรมสิทธิ์หรือสิทธิการถือครองที่ดินจากเอกสารหลักฐานต่าง ๆ	2 ปี	-	- สำนักงานที่ดินจังหวัด - สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม - สำนักงานป่าไม้จังหวัด
8) โครงการออกเอกสารสิทธิในที่ดินที่ถือครองอย่างถูกต้องตามกฎหมาย	อบต.เลยวังไสย์ ต.ภูหอ ต.หนองคัน ต.แก่งศรีภูมิ ต.ห้วยสีเสียด	เป้าหมาย 1) ป้องกันความขัดแย้งการใช้ที่ดินและการบุกรุกป่า กิจกรรม 1) สำรวจ ตรวจสอบสิทธิการถือครองที่ดิน 2) ออกเอกสารสิทธิการถือครองที่ดิน	2 ปี	-	- สำนักงานที่ดินจังหวัด - สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม - สำนักงานป่าไม้จังหวัด

4.14 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.14.1 สภาพปัจจุบัน

พื้นที่ลุ่มน้ำเลยตอนบนอยู่ในเขตอำเภอภูหลวง ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดเลย มีเนื้อที่ประมาณ 594.8 ตารางกิโลเมตร หรือ 262,500 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.84 ของพื้นที่จังหวัดทั้งหมด สภาพทั่วไปของพื้นที่อยู่ในเขตที่ราบเชิงเขา มีภูเขาขึ้นสลับซับซ้อนเป็นแนวเทือกเขา พื้นที่ประมาณ ร้อยละ 58 ของพื้นที่อำเภอเป็นพื้นที่ป่าสงวน

1) ปัญหาด้านทรัพยากรป่าไม้ จากการศึกษาภาคสนามและข้อมูลจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ พบปัญหาการลดลงของพื้นที่ป่าไม้ คือ การบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ของราษฎร เพื่อนำพื้นที่มาใช้ในการเกษตรกรรม เนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร ทำให้มีความต้องการพื้นที่อยู่อาศัย และพื้นที่ทำกินมากขึ้น จึงก่อให้เกิดการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้สมบูรณ์เป็นบริเวณกว้าง ป่าสงวนที่ถูกบุกรุก ได้แก่ บริเวณเลยวังไสย ซึ่งตั้งอยู่บริเวณป่าต้นน้ำลำธาร ป่าภูหอ ป่าภูค้อ ป่าภูกระแต เป็นต้น

2) ปัญหาด้านทรัพยากรน้ำ จากการศึกษาภาคสนามและข้อมูลจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ พบปัญหาด้านทรัพยากรน้ำสำคัญ 2 ประการ คือ การขาดแคลนน้ำในการอุปโภค บริโภค และน้ำเพื่อการเกษตรในฤดูแล้ง เนื่องจากน้ำในแหล่งน้ำผิวดินต่าง ๆ แห้งขอด และปัญหาอีกประการหนึ่ง คือ แหล่งน้ำตื้นเขิน จากการชะล้างพังทลายของดินตามภูเขาหรือการชะล้างบริเวณริมตลิ่งเนื่องจากการไหลของน้ำในฤดูน้ำหลากอย่างรวดเร็ว

3) ปัญหาด้านทรัพยากรดิน จากการศึกษาภาคสนามและข้อมูลจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ พบปัญหาด้านทรัพยากรน้ำ สำคัญ 2 ประการ คือ การชะล้างพังทลายของดินจากกระแสน้ำ และการชะล้างพังทลายของดินจากภูเขา

4) ปัญหามลพิษจากการเกษตรต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน พื้นที่ลุ่มน้ำเลยตอนบนมีลักษณะการใช้ที่ดินทำการเกษตรเกือบครึ่งหนึ่งของพื้นที่ลุ่มน้ำ คือร้อยละ 48.8 ของพื้นที่ทั้งหมดมลพิษจากการเกษตรกรรมเหล่านี้ ได้แก่ สารเคมีกำจัดศัตรูพืช และปุ๋ย ซึ่งยังไม่มีกระบวนการควบคุมตรวจสอบปริมาณการใช้และการแพร่กระจาย ผลกระทบของสารเคมีทางการเกษตรอาจทำให้ประชาชนที่ใช้น้ำจากแหล่งน้ำผิวดินได้รับอันตรายจากการบริโภค อุปโภค หรืออาจจะได้รับผลกระทบจากการสัมผัสโดยตรง

4.14.2 แนวทางการแก้ไขปัญหาและการจัดการ

แนวทางการจัดการทรัพยากรป่าไม้ จะมีความสัมพันธ์กับการจัดการทรัพยากรดิน การใช้ที่ดิน รวมทั้งทรัพยากรน้ำ ซึ่งแนวทางการจัดการประกอบด้วย

- 1) การจัดการตามแนวทางการจัดการทรัพยากรน้ำ
- 2) การจัดการตามแนวทางการจัดการทรัพยากรดิน การใช้ที่ดิน
- 3) การควบคุมดูแลรักษาป่าไม้ โดยเฉพาะป่าอนุรักษ์และป่าสงวนแห่งชาติอย่างเคร่งครัดโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบ
- 4) การป้องกันการบุกรุกทำลายป่า โดยการเพิ่มศักยภาพของหน่วยพิทักษ์ป่าและหน่วยควบคุมไฟป่า
- 5) การเสริมสร้างจิตสำนึกประชาชนให้เข้าใจถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ป่าไม้ และมีพฤติกรรมอนุรักษ์ป่าไม้ โดยเฉพาะประชาชนที่อาศัยรอบป่าสงวนแห่งชาติ
- 6) การส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมวนเกษตร ไม้ผล ไม้ยืนต้น ไม้เศรษฐกิจที่เหมาะสมกับลักษณะดินให้แก่ประชาชนในพื้นที่โดยรอบป่า ซึ่งการเกษตรดังกล่าวจะช่วยอนุรักษ์ดินและรักษาความชุ่มชื้นให้กับกลุ่มน้ำ
- 7) การส่งเสริมอาชีพนอกเหนือจากการทำเกษตรกรรมให้กับประชาชนรอบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อลดปัญหาการบุกรุกป่าเพื่อขยายพื้นที่เกษตรกรรม
- 8) การฟื้นฟูพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำและรักษาสภาพระบบนิเวศ โดยส่งเสริมป่าชุมชนต่าง ๆ ตามหมู่บ้าน เป็นต้น
- 9) ควบคุมและตรวจสอบปริมาณการใช้สารเคมีในภาคกิจกรรมการเกษตร

4.14.3 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อควบคุมและป้องกันความเสื่อมโทรมของทรัพยากรอันเนื่องมาจากปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม
- 2) เพื่อฟื้นฟูพื้นที่ป่าที่เสื่อมโทรมและการสร้างป่าชุมชน

4.14.4 เป้าหมาย

- 1) เสริมสร้างจิตสำนึกและความตระหนักให้แก่เกษตรกรให้เข้าใจปัญหามลพิษจากสารเคมีการเกษตรที่ปนเปื้อนในกลุ่มน้ำเลย
- 2) ป้องกันไม่ให้พื้นที่ป่าไม้เสื่อมโทรมไปมากกว่าเดิม
- 3) สร้างป่าชุมชนเพื่อให้มีทรัพยากรไม้ใช้สอยแก่ประชาชน

4.14.6 แผนปฏิบัติการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เพื่อให้มาตรการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ แผนปฏิบัติการ ประกอบด้วย 6 โครงการ ดังนี้

- 1) โครงการรณรงค์สร้างจิตสำนึกแก่เยาวชนในเรื่องการอนุรักษ์
- 2) โครงการอบรมผู้นำชุมชนเรื่องการจัดการปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 3) โครงการเกษตรกรอนุรักษ์ป่าไม้และน้ำ
- 4) โครงการฟื้นฟูระบบนิเวศในพื้นที่ป่าสงวนที่เสื่อมโทรม
- 5) โครงการป่าชุมชนประจำหมู่บ้าน
- 6) โครงการรณรงค์สร้างจิตสำนึกให้เกษตรกรได้ตระหนักต่อพิษภัยของการใช้สารเคมีทางการเกษตร

รายละเอียดของโครงการในแผนปฏิบัติการการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แสดงดังตารางที่ 4-24

ตารางที่ 4-24 แผนปฏิบัติการการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนงาน / โครงการ	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย / กิจกรรม	ระยะเวลา	งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1) โครงการรณรงค์สร้างจิตสำนึกแก่เยาวชนในเรื่องการอนุรักษ์	อบต.เลยวังไสย์ ต.ภูหอ ต.หนองคัน ต.แก่งศรีภูมิ ต.ห้วยสีเสียด	เป้าหมาย 1) สร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์แก่เยาวชน กิจกรรม 1) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ 2) อบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 3) ศึกษาดูงานการอนุรักษ์ดิน 4) จัดตั้งชมรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	2 ปี	150,000 บาท	องค์การบริหารส่วนจังหวัด - องค์การบริหารส่วนตำบล - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 4-24 แผนปฏิบัติการการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

แผนงาน / โครงการ	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย / กิจกรรม	ระยะเวลา	งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
2) โครงการอบรมผู้นำชุมชน เรื่อง การจัดการปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อบต.เลยวังไสย์ ต.ภูหอ ต.หนองคัน ต.แก่งศรีภูมิ ต.ห้วยสีเสียด	เป้าหมาย 1) เสริมสร้างสมรรถนะของผู้นำชุมชนในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม กิจกรรม 1) อบรมให้ความรู้ เรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อม 2) ศึกษาดูงานการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ต่าง ๆ	2 ปี	300,000 บาท	- องค์การบริหารส่วนจังหวัด - องค์การบริหารส่วนตำบล - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3) โครงการเกษตรกรอนุรักษ์ป่าไม้และน้ำ	อบต.เลยวังไสย์ ต.ภูหอ ต.หนองคัน ต.แก่งศรีภูมิ ต.ห้วยสีเสียด	เป้าหมาย 1) ส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรที่มีการอนุรักษ์ กิจกรรม 1) อบรมให้ความรู้ เรื่อง การทำเกษตรกรรมเชิงอนุรักษ์ 2) ศึกษาดูงานการเกษตรเชิงอนุรักษ์ 3) จะทำแปลงสาธิตเผยแพร่ความรู้	2 ปี	200,000 บาท	- องค์การบริหารส่วนจังหวัด - องค์การบริหารส่วนตำบล - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 4-24 แผนปฏิบัติการการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

แผนงาน / โครงการ	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย / กิจกรรม	ระยะเวลา	งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
4) โครงการฟื้นฟูระบบนิเวศในพื้นที่ป่าสงวนที่เสื่อมโทรม	อบต.เลยวังไสย์ ต.ภูหอ ต.หนองคัน ต.แก่งศรีภูมิ ต.ห้วยสีเสียด	เป้าหมาย 1) เพิ่มพื้นที่ป่าอนุรักษ์ต้นน้ำลำธาร กิจกรรม 1) สำรวจพื้นที่ที่มีการบุกรุกป่าต้นน้ำลำธารและป่าสงวนเสื่อมโทรม 2) ดำเนินการฟื้นฟูระบบนิเวศโดยการช่วยการทดแทนตามธรรมชาติในพื้นที่ที่มีศักยภาพ และปลูกป่าทดแทนในพื้นที่เสื่อมโทรม 3) ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำลำธาร 4) พัฒนาแหล่งต้นน้ำโดยการสร้างฝายชะลอความชื้น 5) ส่งเสริมการใช้หญ้าแฝกในการอนุรักษ์ดิน	4 ปี	350,000 บาท	1) สำนักงานป่าไม้จังหวัด 2) สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด 3) องค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 4-24 แผนปฏิบัติการการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

แผนงาน / โครงการ	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย / กิจกรรม	ระยะเวลา	งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
5) โครงการป่าชุมชนประจำหมู่บ้าน	อบต.เลยวังไสย์ ต.ภูหอ ต.หนองคัน ต.แก่งศรีภูมิ ต.ห้วยสีเสียด	เป้าหมาย 1) พื้นที่ป่าอนุรักษ์ต้นน้ำลำธารที่ถูกบุกรุก กิจกรรม 1) สำรวจพื้นที่ป่าสาธารณะของชุมชน 2) ประกาศจัดตั้งป่าชุมชน 3) ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าชุมชน	4 ปี	200,000 บาท	1) สำนักงานป่าไม้จังหวัด 2) สำนักงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด 3) องค์การบริหารส่วนตำบล
6) โครงการรณรงค์สร้างจิตสำนึกให้เกษตรกรได้ตระหนักต่อพิษภัยของการใช้สารเคมีทางการเกษตร	อบต.เลยวังไสย์ ต.ภูหอ ต.หนองคัน ต.แก่งศรีภูมิ ต.ห้วยสีเสียด	เป้าหมาย 1) ลดปริมาณการใช้สารเคมีการเกษตร กิจกรรม 1) เผยแพร่ถึงความสำคัญของทรัพยากรน้ำต่อการยังชีพ 2) อบรม เรื่อง การใช้ น้ำ อย่าง มี ประสิทธิภาพ 3) ประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้ประชาชนรู้จักการใช้ประโยชน์น้ำอย่างคุ้มค่า	2 ปี	100,000 บาท	1) สำนักงานเกษตรจังหวัด 2) สำนักงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด 3) องค์การบริหารส่วนตำบล

4.15 แผนปรับปรุงคุณภาพชีวิต

4.15.1 สภาพปัจจุบัน

จากการสำรวจข้อมูลภาคสนามลักษณะปัญหาด้านคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตลุ่มน้ำเลยตอนบน มีรายละเอียดดังนี้

- 1) ประชาชนในลุ่มน้ำส่วนใหญ่มาฐานะยากจน มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน จบ
- 2) การศึกษาของเด็กโดยมีอัตราการเรียนต่อในระดับต่ำ กลุ่มเยาวชนขาดความรู้ในการประกอบอาชีพ ทำให้อยู่ในสภาพว่างงาน
- 3) ปัญหาทางด้านสาธารณสุข ขาดความรู้ทางด้านโภชนาการ สถานพยาบาลเบื้องต้นไม่เพียงพอ รวมทั้งขาดแคลนน้ำสะอาดเพื่อการบริโภค
- 4) การทำเกษตรกรรมมีการใช้สารเคมีเพิ่มมากขึ้น เป็นอันตรายต่อทั้งเกษตรกรและผู้บริโภค
- 5) ประชากรวัยทำงานเปลี่ยนอาชีพจากภาคเกษตรกรรมมาอยู่ในภาคบริการและอุตสาหกรรม อาจส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่น
- 6) ปัญหาด้านการตลาดและแปรรูปผลผลิต เนื่องจากเกษตรกรไม่มีตลาดกลางเป็นของตนเอง จึงทำให้ขาดพลังต่อรองและไม่มีอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรรองรับ จึงทำให้ถูกกดราคาพืชผล

4.15.2 แนวทางการแก้ไขปัญหาและการจัดการ

แนวทางการจัดการปัญหาควรมีดังนี้

- 1) เร่งรัดการขยายโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชน เช่น การตั้งกองทุนการศึกษา การสำรวจความจำเป็นพื้นฐานของการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน
- 2) การจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพทั้งทางการเกษตรและอาชีพเสริมให้กับประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำ
- 3) รณรงค์ให้ความรู้และข่าวสารด้านโภชนาการ สาธารณสุข การดูแลสุขภาพปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- 4) การเสริมสร้างจริยธรรมและจิตสำนึกการช่วยเหลือกันในสังคม

5) การพัฒนาแหล่งน้ำอุปโภค บริโภคที่สะอาดบริการประชาชนอย่างทั่วถึงและ
เพียงพอ

6) การจัดการตามแนวทางด้านเศรษฐกิจ อาชีพ

7) การสร้างความรู้ให้แก่ประชาชนในกลุ่มน้ำด้านการดูแลสุขภาพธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม

8) การสร้างความรู้ให้แก่ประชาชนในกลุ่มน้ำด้านสาธารณสุขชุมชน การรักษาความ
สะอาด และการจัดการมูลฝอยให้แก่ประชาชน

9) การจัดการตามแนวทางด้านเศรษฐกิจ อาชีพ

4.15.3 วัตถุประสงค์

1) เพื่อยกระดับการพัฒนาด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม

2) เพื่อปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนได้ตระหนักต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน

4.15.4 เป้าหมาย

1) เพื่อให้ครัวเรือนมีแหล่งน้ำสะอาดให้พอเพียงต่อการบริโภคและอุปโภค

2) เพื่อปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนได้ตระหนักต่อพิษภัยของการใช้สารเคมีในการ
กำจัดศัตรูพืช

3) เพื่อให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาชุมชนมากขึ้น

4.15.5 แผนปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่กลุ่มน้ำที่สอดคล้องกับบริบท
ประกอบด้วยโครงการ 10 โครงการ ดังนี้

1) โครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

2) โครงการฝึกอบรมเกษตรกรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการผลิต การตลาดและ

ธุรกิจ

3) โครงการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตร ปลอดภัย

4) โครงการส่งเสริมร้านค้าชุมชนและระบบเครือข่าย

5) โครงการส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

6) โครงการเร่งรัดการขยายโอกาสทางการศึกษาทั้งในและนอกระบบ

7) โครงการพัฒนาความรู้และทักษะความสามารถในการประกอบอาชีพ

- 8) โครงการส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้และใช้ความรู้แก้ปัญหาชุมชนด้วยตนเอง
- 9) โครงการพัฒนาจริยธรรม คุณธรรม และวิถีการอยู่ร่วมกันของประชาชนตามหลัก

ศาสนา

- 10) โครงการรณรงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการรักษาความสะอาด และการจัดการมลพิษของชุมชน

รายละเอียดของโครงการในแผนปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน แสดงดังตารางที่ 4-25

ตารางที่ 4-25 แผนปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

แผนงาน/โครงการ	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย / กิจกรรม	ระยะเวลา	งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1) โครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร	อบต.เลยวังไสย์ ต.ภูหอ ต.หนองคัน ต.แก่งศรีภูมิ ต.ห้วยสีเสียด	เป้าหมาย 1) จัดตั้งศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร กิจกรรม 1) จัดตั้งศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบล 2) จัดกิจกรรมอบรมความรู้เทคโนโลยีด้านเกษตรกรรมและปศุสัตว์	2 ปี	200,000 บาท	1) องค์การเกษตรกรในลุ่มน้ำ 2) สำนักงานเกษตรจังหวัด 3) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 4) สำนักงานปฏิรูปที่ดิน
2) โครงการฝึกอบรมเกษตรกรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการผลิต การตลาดและธุรกิจ	อบต.เลยวังไสย์ ต.ภูหอ ต.หนองคัน ต.แก่งศรีภูมิ ต.ห้วยสีเสียด	เป้าหมาย 1) พัฒนาขีดความสามารถของเกษตรกรในด้านการผลิต การตลาด และรู้จักการดำเนินการในเชิงธุรกิจ กิจกรรม 1) จัดฝึกอบรมเกษตรกรหรือผู้นำเกษตรกรในเรื่องการผลิต การแปรรูปผลผลิต การวางแผนการตลาด และการรวมกลุ่มทั้งในรูปแบบชมรมหรือสหกรณ์ การทำเกษตรในรูปแบบประกอบธุรกิจ 2) ศึกษาดูงานนอกสถานที่	2 ปี	400,000 บาท	1) องค์การเกษตรกรในลุ่มน้ำ 2) สำนักงานเกษตรจังหวัด 3) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 4) สำนักงานปฏิรูปที่ดิน

ตารางที่ 4-25 แผนปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (ต่อ)

แผนงาน / โครงการ	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย / กิจกรรม	ระยะเวลา	งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
3) โครงการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตร ปศุสัตว์	อบต.เลยวังไสย์ ต.ภูหอ ต.หนองคัน ต.แก่งศรีภูมิ ต.ห้วยสีเสียด	เป้าหมาย 1) จัดตั้งตลาดกลางของกลุ่มเกษตรกร กิจกรรม 1) ศึกษาดูงานตลาดกลางสำหรับเกษตรกร 2) อบรมความรู้เทคโนโลยีด้านเกษตรกรรมและปศุสัตว์	2 ปี	200,000 บาท	1) องค์การเกษตรกรในลุ่มน้ำ 2) สำนักงานเกษตรจังหวัด 3) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 4) สำนักงานปฏิรูปที่ดิน
4) โครงการส่งเสริมร้านค้าชุมชนและระบบเครือข่าย	อบต.เลยวังไสย์ ต.ภูหอ ต.หนองคัน ต.แก่งศรีภูมิ ต.ห้วยสีเสียด	เป้าหมาย 1) จัดตั้งเครือข่ายร้านค้าชุมชน กิจกรรม 1) จัดหากองทุนงบประมาณให้แต่ละหมู่บ้านจัดตั้งร้านค้า 2) จัดตั้งระบบเครือข่ายร้านค้าระหว่างหมู่บ้านและชุมชนหลักในพื้นที่	2 ปี	100,000 บาท	1) องค์การเกษตรกรในลุ่มน้ำ 2) สำนักงานเกษตรจังหวัด 3) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 4) สำนักงานปฏิรูปที่ดิน

ตารางที่ 4-25 แผนปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (ต่อ)

แผนงาน / โครงการ	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย / กิจกรรม	ระยะเวลา	งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
5) โครงการส่งเสริม อุตสาหกรรมแปรรูป ผลผลิตทางการเกษตร	อบต.เลยวังไสย์ ต.ภูหอ ต.หนองคัน ต.แก่งศรีภูมิ ต.ห้วยสีเสียด	เป้าหมาย 1) เกษตรกรสามารถแปรรูปผลผลิตการเกษตร ได้ กิจกรรม 1) ศึกษารูปแบบอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิต ทางการเกษตรที่สอดคล้องกับวัตถุดิบและ ศักยภาพของประชาชนในพื้นที่ 2) จัดกิจกรรมอบรมความรู้เทคโนโลยีด้านการ แปรรูปผลผลิตการเกษตรแก่ประชาชน 3) ศึกษาดูงานการแปรรูปผลผลิตการเกษตร	1 ปี	300,000 บาท	1) สำนักงานเกษตรจังหวัด 2) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 3) สำนักงานปฏิรูปที่ดิน 4) ศูนย์การศึกษานอก โรงเรียน จังหวัดเลย 5) สถาบันอาชีวศึกษา จังหวัดเลย 6) มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย 7) สำนักงานพัฒนาชุมชน

ตารางที่ 4-25 แผนปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (ต่อ)

แผนงาน / โครงการ	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย / กิจกรรม	ระยะเวลา	งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
6) โครงการเร่งรัดการขยายโอกาสทางการศึกษาทั้งในและนอกระบบ	อบต.เลยวังไสย์ ต.ภูหอ ต.หนองคัน ต.แก่งศรีภูมิ ต.ห้วยสีเสียด	เป้าหมาย 1) พัฒนาคุณภาพชีวิตด้านการศึกษา ให้มีความพร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพในการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิตในสังคม กิจกรรม 1) จัดหลักสูตรการศึกษาทั้งด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม การประกอบอาชีพให้แก่นักเรียนทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน 2) การจัดหาทุนการศึกษาให้แก่เยาวชนในชุมชนชนบทต่าง ๆ หมู่บ้านต่างๆ	2 ปี	400,000 บาท	1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดเลย 2) ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดเลย 3) สถาบันอาชีวศึกษา จังหวัดเลย 4) มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ตารางที่ 4-25 แผนปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (ต่อ)

แผนงาน/โครงการ	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย / กิจกรรม	ระยะเวลา	งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
7) โครงการพัฒนาความรู้ และทักษะความสามารถ ในการประกอบอาชีพเสริม	อบต.เลยวังไสย์ ต.ภูหอ ต.หนองคัน ต.แก่งศรีภูมิ ต.ห้วยสีเสียด	เป้าหมาย 1) พัฒนาความรู้และทักษะแก่ประชาชน โดยเฉพาะเกษตรกร ให้มีอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ เพื่อให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น กิจกรรม 1) ฝึกอบรมความรู้ในการประกอบอาชีพเสริมแก่ประชาชน 2) จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมอาชีพเสริม 3) ศึกษาดูงานการประกอบอาชีพเสริม	2 ปี	200,000 บาท	1) องค์การเกษตรกรในลุ่มน้ำ 2) สำนักงานเกษตรจังหวัด 3) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 4) สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน 5) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด

ตารางที่ 4-25 แผนปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (ต่อ)

แผนงาน / โครงการ	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย / กิจกรรม	ระยะเวลา	งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
8) โครงการส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้และใช้ความรู้แก้ปัญหาชุมชนด้วยตนเอง	อบต.เลยวังไสย์ ต.ภูหอ ต.หนองคัน ต.แก่งศรีภูมิ ต.ห้วยสีเสียด	เป้าหมาย 1) ประชาชนสามารถใช้ความรู้เพื่อแก้ไขปัญหาในชุมชนได้ กิจกรรม 1) จัดอบรมผู้นำชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิ พระ ให้สนใจการเรียนรู้และการรับข่าวสาร 2) จัดกิจกรรมรับรู้ข่าวสารโดยสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หอสมุด หนังสือพิมพ์ เป็นต้น	2 ปี	100,000 บาท	1) องค์กรประชาชนในลุ่มน้ำ 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดเลย

ตารางที่ 4-25 แผนปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (ต่อ)

แผนงาน / โครงการ	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย / กิจกรรม	ระยะเวลา	งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
9) โครงการพัฒนาจริยธรรม คุณธรรม และวิธีการอยู่ร่วมกันของประชาชนตามหลักศาสนา	อบต.เลยวังไสย์ ต.ภูหอ ต.หนองคัน ต.แก่งศรีภูมิ ต.ห้วยสีเสียด	เป้าหมาย 1) เสริมสร้างจริยธรรมและคุณธรรมในการดำรงชีพ กิจกรรม 1) อบรมความรู้ ความเข้าใจด้านจริยธรรม คุณธรรม และวินัยในการอยู่ร่วมกันของประชาชนในสังคมตามหลักพุทธศาสนา 2) เผยแพร่จริยธรรม คุณธรรม และวินัยของประชาชนตามสื่อต่าง ๆ เช่น เสี่ยงตามสาย วิทยุชุมชน เป็นต้น	2 ปี	300,000 บาท	1) องค์กรประชาชนในลุ่มน้ำ 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดเลย 3) สำนักงานพัฒนาสังคมจังหวัดเลย

